

عنوان مقاله:

واقع گرایی علمی و گریزناپذیری نظریه های علمی (با تکیه بر آرای هکینگ و سنکی)

محل انتشار:

فصلنامه اندیشه دینی، دوره 10، شماره 37 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

حسین شیخ رضایی - استادیار پژوهشکده ی حکمت و فلسف هی ایران

ابوتراب یغمایی - دانشجوی دکترای پژوهشکده ی حکمت و فلسف هی ایران

خلاصه مقاله:

هاوارد سنکی اخیرا استدلال کرده است که واقع گرایی علمی با امکانی بودن نظریه های علمی سازگار است و بنابراین مستلزم گریزناپذیری نظریه های علمی نیست. وی اضافه می کند اگر واقع گرایی علمی با نظریه ی اعتمادگرایانه ی روش همراه شود، نوعی گریزناپذیرگرایی را به بار می آورد. در این مقاله، ابتدا صورت بندی سنکی از واقع گرایی علمی و دفاع وی از آن مورد بحث قرار می گیرد. سپس به بررسی ارتباط واقع گرایی علمی و گریزناپذیری از نگاه سنکی خواهیم پرداخت. استدلال خواهد شد که اولاً ملاک سنکی برای تمایز گریزناپذیری از امکانی بودن با ملاک پیشنهادی هکینگ، که سنکی قصد توسعه ی آن را داشته، متفاوت است. ثانیاً واقع گرایی علمی، خود، مستلزم نظریه ی اعتمادگرایانه ی روش است. بنابراین واقع گرایی علمی متعهد به نوعی گریزناپذیری است. در قسمت آخر، ابتدا خطوط کلی چارچوبی جامع که از سوی نویسندگان برای بحث گریزناپذیر- امکانی بودن پیشنهاد شده ارائه خواهد شد. آن گاه رابطه ی واقع گرایی علمی با گریزناپذیری در قالب این چارچوب بررسی می گردد. نتیجه ی نهایی آن است که نسخه ی گریزناپذیرگرایی مورد نظر، بسته به آن که واقع گرای علمی متعهد به تکثرگرایی روش علمی باشد یا خیر، متفاوت خواهد بود.

کلمات کلیدی:

۱. گریزناپذیرگرایی علمی ۲. امکانی گرایی علمی ۳. واقع گرایی علمی ۴. نظریه ی اعتمادگرایانه ی روش ۵. هکینگ ۶. سنکی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1605497>

